NORAKSTS
Lieta Nr.A42510807
AA43-0359-10/19

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 17.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja V.Zommere,
tiesneses S.Gintere un M.Osmane,

piedaloties pieteicējam *J.A.*, atbildētāja – Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes – Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta pilnvarotajai pārstāvei *E.L.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *J.A.* pieteikuma par Rīgas domes Komunālā departamenta 2007.gada 15.maija lēmuma Nr.DK-07-8450-ap atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Rīgas domes Komunālajam departamentam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, sakarā ar *J.A.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 17.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas domes Komunālā departamenta direktora vietnieks 2007.gada 15.maijā pieņēma lēmumu Nr.DK-07-8450-ap (turpmāk arī – Lēmums), ar kuru atstāts negrozīts Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā un izslēgšanai no palīdzības reģistra 2007.gada 14.marta lēmums (protokols Nr.10).

Lēmums pamatots ar to, ka *J.A.* ģimene lieto privatizētu dēla *A.A.* īpašumā esošu dzīvokli */adrese/*, 43,96 kvadrātmetru platībā (turpmāk arī – Dzīvoklis). Tādējādi ģimene vairs neīrē, bet lieto savā īpašumā esošu dzīvojamo telpu – Dzīvokli. Līdz ar to ir zuduši apstākļi, kuri bija par pamatu *J.A.* ģimenes reģistrācijai palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai vispārējā kārtībā.

[2] 2007.gada 28.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *J.A.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums, kurš pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[2.1] Nams, kurā pieteicējs ar ģimeni dzīvo vairākus gadu desmitus ir bijis un arī šobrīd atrodas avārijas stāvoklī. Ēka nekad nav bijusi būvēta kā

pastāvīga būve ar nopietniem pamatiem. Ēku speciālisti vienmēr ir uzskatījuši par pagaidu būvi. Līdz ar to pieteicējs uzskata, ka Rīgas dome, nododot šo ēku privatizācijai, ir atbrīvojusi sevi no pienākuma rūpēties par avārijas stāvoklī esošu namīpašumu, līdz ar ko ir apšaubāma šādas privatizācijas likumība.

[2.2] 2006.gada 19.septembrī nama 5.dzīvoklī notikušā ugunsgrēka dzēšanas laikā nams tika saliets ar ūdeni, kā rezultātā pieteicēja Dzīvoklī ir atdalījies griestu apmetums un bojāti starpstāvu pārsegumi. Ēka draud sabrukt un nogalināt tajā esošos iemītniekus.

[2.3] 2007.gada 14.marta lēmums ir tikai formāls, informatīva un aprakstoša rakstura, kas nesatur nekādus juridiski pamatotus motīvus (izņemot normatīvo aktu formālu uzskaitījumu). Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes darbinieki nav apsekojuši situāciju dabā, nav iedziļinājušies problēmas būtībā, izrādījuši formālu attieksmi pret pieteicēju.

[2.4] Pieteicējs lūdz pieņemt viņam labvēlīgu administratīvo aktu un atjaunot viņu un viņa ģimenes locekļus 12.reģistrā pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājuma risināšanai.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde rakstveida paskaidrojumā tiesai pieteikumu neatzīst, uzskata to par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā norādītiem argumentiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 17.februāra spriedumu noraidīts *J.A.* pieteikums par Lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Rīgas domes Komunālajam departamentam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar ko atjaunotu *J.A.* un viņa ģimenes locekļus 12.reģistrā pašvaldības palīdzībai dzīvokļu jautājuma risināšanai.

Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa konstatēja, ka lietā nav strīda par to, ka: 1) pieteicējs bijis reģistrēts 12.reģistrā pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļu jautājumu risināšanā pirms 2001.gada 31.decembra; 2) pieteicējam ir 4 cilvēku ģimene – divi bērni un bijusī sieva; 3) Lēmuma pieņemšanas brīdī pieteicēja 4 cilvēku ģimenei nav piešķirts trūcīgas ģimenes statuss; 4) pieteicēja dēls *A.A.* ir privatizējis Dzīvokli; 5) pieteicēja ģimene dzīvo *A.A.* piederošā Dzīvoklī.

Lietā ir strīds par to, vai ir zuduši apstākļi, kuri bija par pamatu *J.A.* ģimenes reģistrācijai palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai vispārējā kārtībā.

[4.2] Lēmums pamatots ar likuma „Par palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā" 10.panta pirmās daļas 2.punktu un Rīgas domes 2005.gada 12.jūlija saistošo noteikumu Nr.6 „Personu, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība" 3.12.3 apakšpunktu.

[4.3] Pieteicējs palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājuma risināšanā reģistrēts 1989.gada 15.martā, pamatojoties uz Latvijas Padomju

Sociālistiskās Republikas Ministru padomes 1983.gada 23.decembra lēmuma Nr.722 „Nolikums par uzskaites kārtību personām, kurām nepieciešams uzlabot dzīvokļa apstākļus un dzīvojamās telpas piedāvāšanu Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā" 11.4.punktu, kurš noteic, ka par personām, kurām nepieciešama dzīvokļu apstākļu uzlabošana atzīst pilsoņus, kuri dzīvo mājā (dzīvojamajā telpā), kura neatbilst noteiktajām sanitāri tehniskajām prasībām.

[4.4] Rīgas domes 2005.gada 12.jūlija saistošo noteikumu Nr.6 „Personu, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība", uz kuru pamata pašlaik Rīgā personas tiek reģistrētas 12.reģistrā palīdzības saņemšanai, 2.14.punkts nosaka, ka 12.reģistrā pašvaldības lietojumā esošas dzīvojamās telpas īrēšanai vispārējā kārtībā reģistrē: 1) personas, kuras līdz 2001.gada 31.decembrim saskaņā ar likumu "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" bija reģistrētas valsts un pašvaldības palīdzības dzīvokļa jautājuma risināšanā saņemšanai (2.14.1.punkts); 2) maznodrošinātas personas, kuras īrē vai arī lieto tādu tām piederošu dzīvojamo telpu, ka vienā istabā jādzīvo dažāda dzimuma personām (izņemot laulātos), kas vecākas par deviņiem gadiem, vai kuru īrētā dzīvojamā telpa saskaņā ar Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvojamā fonda tehniskā stāvokļa vērtēšanas komisijas atzinumu nav piemērota dzīvošanai, ja turklāt: tās audzina bērnu invalīdu; ģimenē visi pilngadīgie ģimenes locekļi ir pensionāri vai invalīdi; tās ir atsevišķi dzīvojošas pensijas vecuma personas, kurām nav apgādnieku; tie ir atsevišķi dzīvojoši invalīdi, kuriem nav apgādnieku; ar atsevišķu istabu nav nodrošināta persona, kurai tā pienākas saskaņā ar noteikumu pielikumā minētās slimības raksturu (2.14.2.punkts un apakšpunkti); 3) maznodrošinātas personas, kuru ģimenē ir trīs vai vairāk kā trīs nepilngadīgi bērni, kuras īrē vai lieto tām piederošu dzīvojamo telpu (vienistabas dzīvokli vai vienu istabu) vai arī īrē (lieto) tādu dzīvojamo telpu, ka vienā istabā jādzīvo dažāda dzimuma personām (izņemot laulātos), kas vecākas par deviņiem gadiem, vai kuru īrētā dzīvojamā telpa saskaņā ar Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvojamā fonda tehniskā stāvokļa vērtēšanas komisijas atzinumu nav piemērota dzīvošanai (2.14.3.punkts).

[4.5] Tiesa secināja, lai pieteicēju izslēgtu no 12.palīdzības reģistra, pašvaldībai bija jākonstatē, ka pieteicējs vairs nedzīvo sanitāri tehniskajām normām neatbilstošā dzīvojamā telpā. Pašvaldībai bija arī jākonstatē, ka nepastāv arī neviens cits no Rīgas domes 2005.gada 12.jūlija saistošo noteikumu Nr.6 „Personu, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība" 2.14 punktā minētajiem apstākļiem, lai pieteicējs paliktu reģistrēts 12.reģistrā.

[4.6] No lietas materiāliem tiesa secināja, ka pieteicēja dēls *A.A.* ir izmantojis likumā paredzētās tiesības un Dzīvokli privatizējis, kā arī tas, ka privatizācijas procesā pieteicējs ir piekritis Dzīvokļa privatizācijai uz *A.A.*

vārda. Tādējādi kaut arī Dzīvoklī pēc tā privatizācijas turpina dzīvot tās pašas personas, kuras tur dzīvoja pirms Dzīvokļa privatizācijas, šīs personas Dzīvoklī turpina dzīvot nevis uz īres līguma pamata, bet gan tāpēc, ka ir Dzīvokļa īpašnieka ģimenes locekļi.

[4.7] Attiecībā uz pieteicēja norādīto, ka Dzīvoklis ir neatbilstošs sanitāri tehniskajām normām, tiesa secināja: 1) Dzīvoklis ir privatizēts – respektīvi, pieteicēja dēla *A.A.* privātīpašums; 2) privatizācija ir brīvprātīgs atsavināšanas process, kura gaitā pašvaldība tika izteikusi privatizācijas ierosinājumu savukārt *A.A.* šo ierosinājumu ir pieņēmis, iegūstot īpašumā Dzīvokli un samaksājot (naudā vai privatizācijas sertifikātos) par to noteiktu cenu; 3) rūpes un izdevumi par sava īpašuma, tajā skaitā arī Dzīvokļa, uzturēšanu atbilstošā kārtībā no īpašuma iegūšanas brīža gulstas uz pašu Dzīvokļa īpašnieku.

Pamatojoties uz minēto, tiesa atzina, ka atbildētājs pamatoti ir uzskatījis, ka zuduši apstākļi, kuri bija par pamatu *J.A.* ģimenes reģistrācijai palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai vispārējā kārtībā.

[4.8] Izvērtējot lietas faktiskos apstākļus, tiesa konstatēja, ka uz pieteicēja izslēgšanas brīdi no 12.palīdzības reģistra nebija konstatējams neviens cits no Rīgas domes 2005.gada 12.jūlija saistošo noteikumu Nr.6 „Personu, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība" 2.14.punktā minētajiem apstākļiem pieteicēja palikšanai 12.palīdzības reģistrā. Tiesai nav ieguvusi pierādījumus tam, ka pieteicējs būtu atzīts par maznodrošinātu personu.

Tādējādi tiesa nodibināja, ka attiecībā uz pieteicēju nepastāv neviens no tiesību normās ietvertajiem kritērijiem, kuri dotu tiesības un uzliktu par pienākumu Rīgas domes Komunālā departamentam atjaunot pieteicēju 12.palīdzības reģistrā pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļu jautājuma risināšanā.

[4.9] Vērtējot pieteicēja apsvērumu, ka Lēmums ir tikai formāls, informatīva un aprakstoša rakstura, kas nesatur nekādus juridiski pamatotus motīvus (izņemot normatīvo aktu formālu uzskaitījumu), tiesa konstatēja, ka minētais apsvērums nav pamatots jo ir pretrunā ar lietas faktiskajiem apstākļiem. Tiesas ieskatā konkrētais lēmums satur visas Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 67.pantā norādītās sastāvdaļas, tajā ir ietverts pamatojums un norādītas piemērotās tiesību normas, spēkā stāšanās un pārsūdzēšanas kārtība.

[5] 2009.gada 30.martā Administratīvajā apgabaltiesā saņemta pieteicēja apelācijas sūdzība par Administratīvās rajona tiesas 2009. gada 17.februāra spriedumu, kurā norādīts, ka tiesa nav ņēmusi vērā visus pieteicēja iesniegtos pierādījumus par to, ka pieteicējs un viņa ģimenes locekļi dzīvo avārijas stāvoklī esošā mājā, kas neatbilst sanitāri tehniskiem

ekspluatācijas noteikumiem, kā arī tiesa ir izdarījusi secinājumus par to, ka pieteicējs nav mazturīga persona, lai arī viņš dzīvo zem iztikas minimuma.

[6] 2009.gada 11.maijā Administratīvajā apgabaltiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi.

Paskaidrojumos norādīts, ka spriedumā pareizi konstatēts, ka Lēmuma pieņemšanas brīdī pieteicēja 4 cilvēku ģimenei nav piešķirts trūcīgās ģimenes statuss. Lietā nav pierādījumu, kas apstiprinātu pretējo, līdz ar to apelācijas sūdzībā paustais arguments nav pamatots un Lēmuma pieņemšanas brīdī pieteicējam nebija noteikts mazturīgas personas statuss.

[7] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja apelācijas sūdzību, atbildētāja pārstāve apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[8] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms, prasījuma daļā – tiesvedība izbeidzama.

[9] Saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apgabaltiesa, pārbaudījusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, kas attiecas uz *J.A.* izslēgšanu no 12.reģistra pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļu jautājuma risināšanā, atzīst, ka Administratīvā rajona tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pareizi piemērojusi tiesību normas, kas attiecas uz izskatāmo gadījumu, un tiesas sniegtā argumentācija šajā daļā ir izvērsta un pareiza, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, kas norādīta šā sprieduma [4.1] – [4.9] punktā attiecībā uz *J.A.*, un APL 251.panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

Par pieteicēja apelācijas sūdzībā un tiesas sēdē apgabaltiesā sniegtajiem papildus argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[10] Nav saprotams pieteicēja arguments, ka pirmās instances tiesa nav izvērtējusi pieteicēja iesniegtos pierādījumus, jo pieteicējs nav norādījis par

kādiem pierādījumiem ir runa. Iesniegtās dzīvesvietas izziņas (par 1988., 2002., 2003.gadu) apliecina stāvokli uz tās izsniegšanas dienu. Nav strīda, ka Dzīvoklis ir privatizēts un privatizācija ir brīvprātīgs process. Izšķiroties par Dzīvokļa privatizāciju, personai bija jāņem vērā, ka Dzīvokļa uzturēšana atbilstošā kārtībā no īpašuma iegūšanas brīža gulstas uz pašu Dzīvokļa īpašnieku. Līdz ar to vairs nepastāv tāds pamats reģistrēšanai palīdzības saņemšanai.

Apgabaltiesa norāda, ka līdzīgā lietā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments atzina, ka dzīvokļa privatizācija var būt apstāklis personas izslēgšanai no reģistra palīdzības saņemšanai.

„Dzīvokļa īpašuma īpašnieka tiesību iegūšanas brīdī juridiski zuda šķērslis dzīvot tādā dzīvoklī, kuru neaizņem īrnieki, un tā uzlabot savus dzīves apstākļus, kas sākotnēji bija par pamatu pieteicēja reģistrēšanai palīdzības saņemšanai" *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 24.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA 184/2009, 15.punktu).*

[11] Uz pieteicēja argumentu, ka viņš ir mazturīga persona, apgabaltiesa norāda, ka saskaņā ar likumu „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" par maznodrošinātu atzīstama persona, kuras ienākumi un materiālais stāvoklis nepārsniedz attiecīgās pašvaldības domes noteikto līmeni. Personai, kura atzīta par maznodrošinātu personu, tiek izsniegta šo statusu apliecinoša izziņa. Pieteicējs šādu izziņu ne pašvaldībā, ne tiesā nav iesniedzis, līdz ar to nav pamatots viņa arguments, ka viņš ir atzīstams par maznodrošinātu personu.

Tiesības palikt reģistrētai palīdzības saņemšanai personai saglabājas tikai tik ilgi, cik ilgi pastāv apstākļi, uz kuru pamata persona reģistrēta palīdzības saņemšanai. Gan iestāde, gan pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi, ka šādi apstākļi nepastāv. Ņemot vērā minēto, *J.A.* pieteikums ir noraidāms.

[12] Apgabaltiesa arī konstatē, ka pieteicējs iesniedzis pieteikumu savu ģimenes locekļu vārdā un lūdz atjaunot gan viņu, gan viņa ģimenes locekļus 12.reģistrā pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājuma risināšanai. Ar Lēmumu atstāts negrozīts Rīgas domes Komunāla departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā un izslēgšanai no palīdzības reģistra 2007.gada 14.marta lēmums (protokols Nr.10), ar kuru no 12.reģistra izslēgti arī *I.A.*, *M.A.* un *A.A.*

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējam nebija subjektīvo tiesību pārsūdzēt administratīvo aktu (Lēmumu) savu ģimenes locekļu vietā. Rajona tiesa noraidījusi pieteicēja pieteikumu par Lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu atbildētājam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar ko atjaunotu pieteicēju un viņa ģimenes locekļus 12.reģistrā.

Tā kā pieteicējam nebija tiesības iesniegt pieteikumu savu ģimenes locekļu vārdā, tad pieteikuma daļā, kas attiecas uz *I.A.*, *M.A.* un *A.A.* atjaunošanu 12.reģistrā, tiesvedība izbeidzama, pamatojoties uz APL 282.panta 2.punktu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 2.punktu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *J.A.* pieteikumu par Rīgas domes Komunālā departamenta 2007.gada 15.maija lēmuma Nr.DK-07-8450-ap atcelšanu daļā par *J.A.* izslēgšanu no 12.reģistra pašvaldības palīdzības saņemšanai un pienākuma uzlikšanu Rīgas domes Komunālajam departamentam izdot labvēlīgu administratīvo aktu par *J.A.* atjaunošanu 12.reģistrā pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļu jautājuma risināšanā.

Izbeigt tiesvedību lietā par *I.A.*, *M.A.* un *A.A.* atjaunošanu 12.reģistrā pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļu jautājuma risināšanā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	*(paraksts)*	V.Zommere
Tiesneses	*(paraksts)*	S.Gintere
	(paraksts)	M.Osmane

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese V.Zommere
2010.gada 17.jūnijā